

Yeniden Gelişen Kahramanmaraş: Afet Sonrası Kentsel Yeniden Yapılanma ve Dönüşüm Süreçleri Konferansı Sonuç Bildirisi

Son yıllarda sıklığı artan doğal afetler kapsamlı kentsel yeniden yapılanma girişimlerini gerekli kılmış ve afetlerden etkilenen toplumlarda hem fiziksel hem de sosyal altyapının kapsamlı bir şekilde iyileştirilmesi gerekliliğini bir kez daha hatırlatmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem sonrasında derin bir yıkımın merkezi haline gelen Kahramanmaraş, depremden sonra ülkenin en hızlı kentleşen illeri arasında yer almasını sağlayan yapım ve gelişim sürecine tanıklık etmiştir. Afet sonrası acil müdahalenin kaçınılmaz hale gelmesi ile birlikte kentleşme çalışmalarının yanısıra aradan geçen iki yılda çevresel ve sosyal dayanıklılığın yeniden tesis edilmesini teşvik etmek üzere; kent sakinleri, şehir plancıları, mimarlar, sosyologlar ve farklı disiplinlerden ve sosyal katmanlardan katılımcılar ile tartışmaları yaygınlaştıran akademik platformların oluşturulması gerekli görülmüştür.

14-16 Nisan 2025 tarihleri arasında düzenlenen “Yeniden Gelişen Kahramanmaraş; Afet Sonrası Kentsel Yeniden Yapılanma ve Dönüşüm Süreçleri” konferansının temel amacı yapılan çalışmalardan elde edilen bilginin ve tecrübenin yaygınlaştırılmasını sağlamak ve sosyal ortamlarda dönüştürücü eylemler üretebilecek yenilikçi metodolojilerin araştırılmasını teşvik etmektir. Planlama çalışmalarının şehirlerdeki benzeri görülmemiş krizlere nasıl yanıt vermesi gerektiği konusunda “kentsel planlama dayanıklı toplulukların oluşması ve dayanıklı şehirlerin yeniden inşasına yönelik acil ihtiyaçların karşılanması için hem fiziksel hem de sosyal boyutlarda dönüştürücü bir araç olabilir mi?” sorusunu referans noktası olarak kabul etmiştir.

Konferans, Kahramanmaraş'ta devam eden yeniden yapılanma süreçlerine odaklanmanın yanı sıra afetlere yanıt olarak farklı kentlerdeki kentsel planlama ve mimari tasarım çalışmalarına kapsamlı bir bakış oluşturmayı da gündeme getirmektedir. Bu bakış açısı içerisinde konferans programı, 7 farklı oturumdaki farklı temalar altında farklı coğrafyalardaki vaka çalışmaları ve teorik çerçevelerin disiplinlerarası bir yaklaşımla keşfedilmesini sağlamak amacı ile oluşturulmuştur. Bu sayede konferans yalnızca afet sonrası oluşabilecek durumların tartışıldığı bir platform olma ötesinde, dirençli topluluklar oluşturmak için afet öncesi kentsel çözümlerin de konuşulduğu ve tartışıldığı bir zemin olmuştur.

Afet sonrası kentsel yeniden yapılanma ve gelişim süreçlerini üst başlığında gerçekleştirilen konferansın program akışı ve oturumlara ilişkin özet aşağıda yer almaktadır. Bu metnin amacı, konferans sonrasında oluşturulacağı öngörülen inisiyatiflerin ve çalışma gruplarının başlangıç noktası olarak kabul edebileceği bir platform hazırlamak ve yapılacak çalışmaların somut adımlara dönüşebilmesine katkı sunmaktır.

Açılışı Abdullah Gül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Burak Asiliskender tarafından yapılan konferansın ilk günü 15 Nisan 2025 günü saat 9.00'da 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi sonucunda kaybettiğimiz, Mimarlar Odası Kahramanmaraş Şubesi'ne kayıtlı üyeler başta olmak üzere birçok meslektaş ve binlerce vatandaşımız için saygı duruşu ve ardından İstiklal Marşı'mızın okunması ile başlamıştır.

Birinci Oturum: Kahramanmaraş'tan İlk Yanıtlar

Moderasyonu Mimarlar Odası Kahramanmaraş Şubesi Başkanı Sayın Yunus Emre Kaçamaz tarafından yapılan birinci oturumun teması afet sonrası kentte yapılan ilk müdahaleler ve çalışmalardır. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi ardından Kahramanmaraş için belirlenen kardeş şehir olan Kayseri'den de kurumlar düzeyinde temsiliyetin sağlandığı oturum Mimarlar Odası Kahramanmaraş Şubesi adına Yunus Emre Kaçamaz'ın sunuş konuşması ile başlamıştır. Ardından Mimarlar Odası Kayseri Şubesi Başkanı Sayın Murtaza Er tarafından yıkıcı bir afetin ardından önemli bir dayanışma göstergesi olarak Mimarlar Odası Şubeleri arasındaki dayanışmayı açıklamıştır. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Başkanı Prof. Dr. Zeynep Eres konferansın kentlerin sürdürülebilir bir şekilde gelişmesi için oynayacağı rolün öneminden bahsettiği konuşmasında Mimarlar Odasının kentlerin yeniden gelişimi konusundaki önemli girişimleri hakkında bilgi vermiştir. Kahramanmaraş Onikişubat Belediye Başkanı Sayın Hanifi Toptaş depremin ardından Onikişubat Belediyesi olarak yapılan acil tedbir çalışmaları ve belediye olarak alınan imar tedbirleri hakkında bilgi vererek konferansın belediye olarak kendileri için öneminden bahsetmiştir. Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Belediye Başkanı Sayın Mehmet Akpınar depremin ardından alınan tedbirler sayesinde Kahramanmaraş'ın kent olarak hızla gerçekleşen yeniden gelişme sürecine vurgu yapmış ve ilçelerinde devam etmekte olan imar faaliyetleri hakkında bilgi vermiştir. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Fırat Görgel kentin sadece merkezinde değil ayrıca ilçelerde ve kırsal alanda alınan tedbirler hakkında bilgi vererek Kahramanmaraş'ın yaralarını ivedilikle sararak hızlıca kalkınma sürecine gireceğini belirtmiştir. Kahramanmaraş Valisi Sayın Mükerrrem Ünlüer konuşmasında düzenlenen konferansın Kahramanmaraş için öneminden bahsederek yapılan imar çalışmaları neticesinde kentin yeniden gelişmesindeki etkilerin görüldüğünü ifade etmiştir. Konferansa katılımı ile önemli bir desteği sunan eski Tarım ve Orman Bakanı ve Kahramanmaraş Milletvekili Prof. Dr. Vahit Kirişçi Kahramanmaraş'ın güçlü bir kent olduğunu ve sahip olduğu potansiyeli hayata geçirebilmesi için kentteki tüm kurum ve kuruluşların bir arada yüksek bir motivasyon ile çalışmaya devam etmesi gerektiğini belirtmiştir. Birinci oturum katılımcılarına teşekkür plaketleri Sayın Yunus Emre Kaçamaz tarafından takdim edilerek oturum tamamlanmıştır.

İkinci Oturum: Kahramanmaraş'ta Yapılan İmar Çalışmaları

Moderasyonu Abdullah Gül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Burak Asiliskender tarafından üstlenilen ikinci oturumda 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi ardından geçen iki yıl içerisinde Kahramanmaraş'ta yapılan imar çalışmaları hakkında bilgiler verilmiştir. Kahramanmaraş Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü Ahmet Şahin 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi sonrası il genelinde yapılan çalışmalar hakkında bilgi olarak öncelikle kentteki hasar tespit çalışmalarını ayrıntılı veriler ile açıklamış ve yıkım ve enkaz kaldırma çalışmaları hakkındaki verileri sunmuştur. Yeniden imar çalışmaları hakkında il ve ilçe merkezlerine sâri olarak konut ve ticarethane hak sahibi sayılarını ve yerinde dönüşüm için verilen ruhsat sayıları ile ilan edilen rezerv alanlar ile ilgili analizleri açıklamıştır. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanı Sayın Fatih Bülbül deprem öncesi ve sonrası kentteki imar durumu hakkında ayrıntılı bilgi vermiştir. Deprem bölgesindeki hasar yoğunluğu analizleri üzerinden Kahramanmaraş'ın depremden etkilenme oranını açıklamış ve afet öncesi imar çalışmaları ile ilgili gelişme alanları, kentsel dönüşüm çalışmaları ve İl Risk Azaltım Planını açıklamıştır. Ayrıca, afet sonrası imar çalışmaları ile rezerv alanlarda afet dönüşüm projeleri, deprem sonrası mikro-bölgeleme etüt çalışmaları hakkında bilgi paylaşmıştır. Mimarlar Odası Kahramanmaraş Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Emine Nur Uzdil, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi sonrası deprem etkilerinin görüldüğü kentin durumunu kronolojik olarak paylaşarak afetin etkilerini ortaya koymuştur. Ayrıca Mimarlar Odası'nın da doğrudan müdahil olduğu afet sonrası acil durum toplantıları ve planlama süreci hakkında ayrıntılı bilgiler sunmuştur. Mimar Sabri Paşayığıt, "Kahramanmaraş Afet Sonrası Planlama Çalışması" başlıklı sunumunda afet sonrası yeniden yapılanma süreci ve üst ölçek planlamaya dair bilgiler vermiştir. Ayrıca Sabri Paşayığıt Design Office olarak müellifi oldukları ve kentin deprem sonrası inşaatı tamamlanan toplu konut projesi olan Azerbaycan Mahallesi Projesi ile ilgili bilgi vererek projenin son durumu hakkında görselleri sunmuştur. Konferansta yapılan bu sunumların bir diğer özelliği de kentin önemli imar gelişmeleri hakkında sorumluluğu olan isimlerin kamuoyuna açık bir şekilde kentliler ile ilk kez bir araya gelmiş olmalarıdır.

Keynote Konuşması:

Westminster Üniversitesi (Londra, Birleşik Krallık) öğretim üyesi Doç. Dr. Giulio Verdini, “Afet Sonrası Kentlerin Geleceği ve Kentsel Dayanıklılıkta Kültürün Rolü (Post-disaster Urban Futures and the Role of Culture in Building Resilience)” başlıklı konuşmasında, genel olarak dünyadaki afet sonrasında kentlerde yürütülen çalışmalar üzerinden afet sonrası yönetişimin daha kapsamlı sorunlarına değinmiştir. Sunumda kentsel dayanıklılık konusunda işbirliği eksikliği, yerel koşulları göz ardı eden hiyerarşik yapılanma içinde alınan kararlar vurgulanarak ele alınmıştır. Acil durumlarda karar alma gerekliliği ile kamu eyleminin uzun vadeli sürdürülme gerekliliği arasındaki çelişki belirtilmiştir. Bu bağlamda, Çin'deki 2008 Siçuan depremi sonrası başarılı yeniden yapılanma modeli ve İtalya'daki 2009 L'Aquila depremi sonrası afet yönetiminin yaklaşım örnekleri sunularak konferansa katkı sağlamıştır. İtalya'daki L'Aquila kenti üzerinden Berlusconi'nin tarihi şehir merkezinin yeniden inşasına yatırım yapmadan 'yeni şehir' inşa etme süreci iyi örnek olarak paylaşılmıştır. Bu yaklaşımın, İtalya'nın en güzel merkezlerinden birinin tüm sosyal, kültürel ve sembolik yaşamını önemli derecede etkilediğinden bahsetmiştir. Ayrıca UNESCO ve Dünya Bankası'nın (2018) özellikle Irak'a (Musul) uygulanan çalışmaları aracılığıyla yeniden inşa sürecinde kültürel mirasın rolüne değinmiştir. Azerbaycan'daki Şuşa'nın savaş sonrası yeniden inşası ve burada genç yerli mimarların başarılı girişimine vurgu yapmıştır. Son olarak Çin'in Siçuan kentinde hala devam eden ve sel sonrası Brezilya'daki çalışmalarından başarılı örneklerle yeniden inşa sürecinde toplum katılımının rolüne değinmiştir. Verdini'nin konuşması bu bağlamda, akıllı (işbirlikçi) kamu politikalarına duyulan ihtiyaca, kültürel mirasın dikkatin merkezine yerleştirilmesinin gerekliliğine, meslek kuruluşlarının (ve özellikle genç mimarların) rolüne ve toplulukların nasıl, ne zaman ve ne amaçla dahil edilmesi gerektiğinin önemine işaret etmiştir. Dikkatleri dünya örneklerine çekerek, kullanılabilecek yenilikçi yöntem yaklaşımlarına ilişkin tartışmaların geniş bir perspektifte başlatılmasında öncü bir rol üstlenmiştir.

Üçüncü Oturum: Geleneksel Mimarinin Dayanıklılığı; Nasıl İnşa Edilir ve Nasıl Yeniden İnşa Edilir

Moderasyonu Victoria Jimenez Tejero tarafından yapılan üçüncü oturum farklı kentlerde ve zamanlarda yapılan kültürel mirası güçlendirme çalışmalarının belgelenmesine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Oturumda Fas Hassan II Institute of Agronomy and Veterinary Medicine Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Ahmet Koutus, “Toprak Yapıların Sismik Performansı Bir Vaka Çalışması (Seismic Performance of Earth Building A Case Study)” başlıklı sunumunda toprak esaslı yapıların deprem özelindeki dayanımlarını çeşitli örnekler üzerinden sunmuştur. Portekiz University of Minho öğretim üyesi Dr. Daniel Oliviera “Kagir yapılarının sismik analizi ve güçlendirilmesi için yöntemler ve teknolojiler (Methods and technologies for the seismic analysis and retrofitting of masonry structures)” başlıklı sunumunda kültürel miras öğesi olan kagir yapıların korunmasında uygulanan tekniklerle birlikte tarihi yapılardan deprem riskine karşı öğrenebileceklerimizi sunmuştur. Kocaeli Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Emre Kışalı “Kentsel Dayanıklılıkta Mimarlık Mirasının Rolü: 1999 ve 2023 Depremlerinden Elde Edilen Görüşler (The Role of Architectural Heritage in Urban Resilience: Insights from the 1999 and 2023 Earthquakes)” başlıklı sunumunda deprem riski altında olan ve deprem geçirmiş geleneksel yöntemler ile yapılmış tarihi yapıların korunma durumları hakkında bilgi aktarmıştır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Mehmet Selim Ökten “Sismik Aktivitelerin Tarihi Yapılara Etkisi: Kahramanmaraş Ulu Camii Örneği (The Effect of Seismic Activities on Historical Buildings: The Case of Kahramanmaraş Grand Mosque)” başlıklı sunumunda Kahramanmaraş için önemli bir kültürel miras değeri olan Kahramanmaraş Ulu Camii’nin 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi sonucu almış olduğu hasarlar ve devam

etmekte olan restorasyon çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgi aktarmıştır. Gösterilen örneklerin ve çalışma alanlarının aralarındaki yöntemsel yaklaşımların dikkat çektiği oturumda, somut örnekler üzerinden yapılan/yapılacak güçlendirme çalışmalarına önemli bir bütçe ayrılması gerekliliğinin altı çizilmiştir. Özellikle Türkiye’de yapılan çalışmalar ve bu alanda ortaya konan yöntemler, pek çok bakımdan çağdaş tekniklerle ele alınmıştır. Portekiz örneğinde ele alınan yapı üzerinden ise özgünlüklerin korunması için uzun vadede planlama yapılmasının önemi vurgulanmıştır. Bu bağlamda güçlendirmenin yapıyı sadece daha kalıcı hale getirmek değil aynı zamanda yapının kimliğinin korunması, güvenliğinin sağlanmasının yanı sıra uygun bir bütçelendirme ile yapılması gibi meselelerin de ortaya konulduğu bütüncül bir çalışma alanı olarak ele alınmasının önemi işaret edilmiştir.

Dördüncü oturum: Yeniden İnşa Etmek İçin Stratejik Çerçeveler

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Nezh R. Aysel moderasyonunda gerçekleştirilen oturumda ölçeklerarası geniş bir katılım ekseninde kentsel planlama stratejilerinden bahsedilmiştir. RESLOG Projesi Türkiye Temsilcisi Burcu Özüpak Güleç tarafından belediyelerin deprem sonrası orta ve uzun vadede yol haritası çizerek kapsayıcı, katılımcı ve bütünlük bir iyileştirme yaklaşımı geliştirmelerine destek olmak ve bu süreçte ihtiyaç duyulacak finansal araçlara erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla tasarlanmış olan RESLOG Türkiye Earthquake Reponse Projesi hakkında bilgi paylaşımında bulunmuştur. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Kurtuluş Ataserver tarafından 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi ardından 11 ili kapsayan deprem bölgesinde yapılan saha araştırmalarının sonucunda elde edilen rapor hakkında bilgiler aktarmıştır.

Tongji Üniversitesi (Şanghay, Çin Halk Cumhuriyeti) öğretim üyeleri Dr. Lei He ve Dr. Min Tang ve Şanghay Tongji Kentsel Planlama ve Tasarım Enstitüsü (Shanghai Tongji Urban Planning &

Design Institute) üyesi Dr. Guangdong Guo tarafından gerçekleştirilen ortak sunumda 2008-2025 yılları arasında Çin’de uygulanan deprem sonrası yeniden imar faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Yıldız Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Serhat Başdoğan ise, Türkiye Tasarım Vakfı tarafından projesi hazırlanan ve Afet Sonrası Yeniden Yapılanma için Katılımcı Planlama Örneği olarak sunulan Antakya’da yürütülen çalışmaları ve süreç yönetimini paylaşmıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri Prof. Dr. Emine Yetişkul Şenbil ve Prof. Dr. Osman Balaban tarafından, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 2024 – 2025 Akademik Yılı CRP401-402 Planlama Stüdyosu kapsamında yürütülen “Bölgesel Ölçekte iyileştirme ve Yeniden Gelişim Stratejileri: Kahramanmaraş İli Örneği” ile afet sonrası iyileştirme planlamasının yalnızca yapısal değil, aynı zamanda sosyo-ekonomik dayanıklılığı da esas alan bir yeniden yapılanma modeli çerçevesinde ele alınması gerektiğini vurgulanarak planlama çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgiler sunmuştur. Kentsel ölçekteki bakış üzerinden ele alınan pek çok meselenin konuşulduğu oturumda, kentsel dirençlilik meselesi çeşitli alt başlıklar üzerinden ele alınarak çözüm odaklı yaklaşımlar irdelenmiştir.

Beşinci oturum: Alternatif Malzemeler ve Metodolojiler

Alternatif yapı malzemesi ve tekniklerinin değerlendirilmesine ilişkin genel yaklaşımların ele alındığı oturum, Abdullah Gül Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Buket Metin moderasyonunda gerçekleştirilmiştir. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) öğretim üyesi Prof. Dr. Sema Alaçam organizasyonu ile gerçekleşen “Deprem Sonrası Yeniden İnşaya Alternatif Bir Yaklaşım: Sıkıştırılmış Toprak Tekniği ile Bina Projesi; Emine Teyze Evi (Doğanşehir, Malatya)” projesi süreci, proje boyunca gönüllü olarak proje yürütücülüğü yapmış olan İncinur Gökçe tarafından sunulmuştur. Atelier TARABUSI (Paris, Fransa) kurucusu olan Paolo Tarabusi,

geleneksel yapım teknikleri ile yenilikçi yeniden inşa süreçlerini ahşap strüktürler üzerinden bir değerlendirme sunmuştur. Abdullah Gül Üniversitesi öğretim elemanı Arş. Gör. Melih Utkan, koordinatörlüğü Doç. Dr. Müge Akın tarafından yapılmış olan TÜBİTAK1001-Disiplinlerarası Bir Yaklaşımla İdeal Deprem Sonrası Konut Tasarım Kriterlerinin Belirlenmesi ve Karar Destek Sisteminin Geliştirilmesi (Determining Ideal Post-Earthquake Housing Design Criteria with an Interdisciplinary Approach and Developing a Decision Support System) Projesi hakkında bilgilendirme yapmıştır. YES Architects kurucusu Yeşeren Ersan, yenilikçi malzeme ve teknikler kadar çağdaş tasarım ilkelerinin de kullanıldığı konut projelerinden örnekler sunmuştur. Herkes için Mimarlık Derneği Başkanı Dr. İbrahim Emre Gündoğdu ve dernek üyeleri Mina Öner ve Esra İmer tarafından, Herkes için Mimarlık Derneği hakkında ve dernek tarafından Kahramanmaraş'ta yürütülen afet sonrası projeler hakkında bilgiler aktarılmıştır. Oturumda uzmanlar tarafından gerçekleştirilen sunumlar ile, özellikle konuta ilişkin uygulamaların farklı malzemeler ve teknikler üzerinden nasıl geliştirildiği aktarılmıştır. Ahşap ve kerpiç gibi farklı malzemelerin hem Kahramanmaraş hem de diğer bölgelerde kullanılma olasılıkları ele alınmıştır.

Altıncı Oturum: Stratejik Bir Kentsel Dönüşüm İçin Topluluk Katılımını Güçlendirmek

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Güldehan Atay moderatörlüğünde gerçekleştirilen ve Aura İstanbul kurucularından Mimar Yılmaz Değer, Iscte Lisbon University Institute öğretim üyesi Prof. Dr. Teresa Marat Mendez, Abdullah Gül Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Ömer Devrim Aksoyak, OC Mimarlık kurucu ortağı mimar Öznur Çağlayan, Özyeğin Üniversitesi öğretim elemanı Arş. Gör. Hilal Kaynar'ın katıldığı oturumda katılımcı yaklaşımların farklı dönemlerde ve kentlerde nasıl tezahür ettiğine ilişkin sunumlar yapılmıştır. Özellikle dönüştürücü bir katılımcı model çağrısının vurgulandığı oturumda, Yılmaz Değer tarafından vurgulanan katılımcı yaklaşımlarda, konut tasarımında katılımcılığın sağlanabilmesi için teorik çerçeveyi çizmenin önemi işaret edilmiştir. Ardından Lisbon ve Çorum'dan eşzamanlı iki konut kooperatifi örneğinde olduğu gibi farklı coğrafyalarda

meselenin sosyal boyuttaki dönüşümlerden ziyade, bir zorunluluk olarak ele alınması gerekliliği vurgulanmıştır. Özellikle Üngüt Mahallesi örneğinde yapılan çalışmaların katılımcı bir modelle nasıl ele alınabileceğini aktaran Dr. Ömer Devrim Aksoyak, öğrenci çalışmaları üzerinden genel çerçeveyi aktarmıştır. Son olarak gelecekte nasıl bir bakışla süreçlerin ele alınmasının gerektiği konusu da ele alınmıştır. Özellikle meselenin bu yüzyıldaki tezahürünün sadece deprem sonrası değil, aynı zamanda deprem öncesinde de ele alınabilecek bir sosyal organizasyon modelinin oluşturulması konusu olduğunun altı çizilmiştir. Katılımcı modele ilişkin yaklaşımların, özellikle Kahramanmaraş'ta yapılacak olan imar faaliyetlerini tetikleyebilecek en güçlü model olduğu vurgulanmıştır.

Yedinci oturum: Kentsel Hafıza ve Yerel Adımlar

Afet sonrası yerel eylemler ve hafızanın korunması için yerelde yapılan çalışmaların ele alındığı oturumun moderasyonu Mimar Aslı Özbay tarafından gerçekleştirilmiştir. Kahramanmaraş Onikişubat Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdür Yardımcısı Fethullah Çam, “Onikişubat'ın Yeniden Doğuşu: Deprem Sonrası Müdahale, İmar ve Dönüşüm” başlıklı sunumunda 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi sonrasında Kahramanmaraş Onikişubat Belediyesi bünyesinde gerçekleştirilen çalışmaları ilk müdahale ve koordinasyon, paydaş işbirliği, yeniden yapılanma planı, yeniden imar ve Planlama, teknolojik dönüşüm ve gelecek perspektifi başlıkları altında ele almıştır.

Özyeğin Üniversitesi öğretim görevlisi Dr. Ayşegül Özer, “Kent Dinamiğinde Bir Gelişim Aracı Olarak Yeniden İşlevlendirme (Reutilization as a Development Tool in Urban Dynamics)” başlıklı sunumunda koruma aracı olarak yeni işlev, yeniden işlevlendirme konusunda çeşitli örnekler hakkında bilgi verdi ve “mekânın ruhu” temasını ele alarak farklı ölçeklerde yeniden işlevlendirme uygulamalarını irdelemiştir. Konya Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Armağan Güleç Korumaz sunumunda “Mimarlık Politikası Ekseninde Kentsel Hafızanın Koruyucusu Kültürel Miras” başlıklı sunumu yaparak Kentsel Kimliğin Oluşumu, Yer Kavramı ve Aidiyet Duygusu, Sosyal Etkileşim ve Katılım, Eğitim ve Bilgi Paylaşımı, Kentsel Planlama ve Gelişim açılarından kültürel miras ve kentsel hafızanın önemine değinmiştir. Mimar Seda Özen ise “Afetlere Hazırlık Olarak Tarihi Dokularda Belgeleme Önerileri” başlıklı sunumunda kültürel miras ve belgeleme konusunda örneklerle yer vermiştir.

Sekizinci Oturum: Kentsel Gelişimde Yenilikçi Çözümler

Moderatörlüğü Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Burak Büyükcivelek tarafından gerçekleştirilen oturumda Kahramanmaraş'ın gelişme stratejilerine yön verebilecek yenilikçi planlama çözümleri üzerine tartışmalar yapılmıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Olgu Çalışkan 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi sonrası yeniden inşa ve yapılanma aşamasında sunum Türkiye'nin afet sonrası yeniden yapılanma deneyimine eleştirel bir bakış açısı sunan ve deprem sonrası yıkıma uğrayan kentsel alanların iyileştirilmesi için ODTÜ Kentsel Tasarım Yüksek Lisans Stüdyosu'nun çıktıları üzerinden bazı alternatif model yaklaşımları öneren sunumunu gerçekleştirmiştir. Mimar Fatih Ergün "Hafızayı Yeniden İnşa Etmek; Kahramanmaraş'ta Mimarlık ve Dayanıklılık (Rebuilding Memory; Architecture and Resilience in Kahramanmaraş) başlıklı sunumunda kendi kişisel deneyimlerinden yola çıkarak kentsel hafızanın kentsel kırılğanlığın azaltılmasındaki önemini vurgulamıştır. İstanbul Gelişim Üniversitesi öğretim üyesi Dr. İbrahim Erol "Kriz Mimarisine Adaptif Bir Tasarım Yaklaşımı: Kapalı Spor Tesisleri" başlıklı sunumunda pandemi sürecinde alternatif kentsel kullanımların deprem hazırlık süreçleri için de geçerli olabileceğini belirttiği sunumunu gerçekleştirmiştir. Kocaeli Üniversitesi öğretim elemanı Arş. Gör. Melike Yenice Yıldız "Kentsel Doku Ölçeğinde Uyarlanabilir Tasarım Yaklaşımları: Ankara'daki Batıkent Projesi Örneği Üzerinden Türkiye'deki Uygulamaların Değerlendirilmesi (Adaptive Design Approaches at the Urban Tissue Scale: An Evaluation of Practices in Turkey through the Case of the Batıkent Project in Ankara)" başlıklı sunumunda kentin süreç içerisinde değişen koşullara göre yeniden örgütlenebilme yetisinin ve bu bağlamda uyarlanabilirlik potansiyelinin, farklı ölçeklerde katmanlardan oluşan açık plan sistemi ve bu sistemin yerel dile dayanan örüntüsel yapı ekseninde oluşturulmasıyla sağlanabileceği düşüncesi ile hazırlanan çalışmayı sunmuştur. İlbank A.Ş. Kayseri Bölge Müdürlüğü bünyesinde profesyonel çalışma hayatına devam eden Hüseyin Dikmen "Yeniden İnşa Sürecinde Politika Tasarım Ajansı Olarak Mimarlık: Dönüştürücü-Onarım Yaklaşımı" başlıklı sunumunda, Abdullah Gül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Doktora Programı kapsamında çalışmalarını sürdürdüğü tez çalışması bağlamında üzerinde çalıştığı "günümüz koşullarında kent-mimarlık ilişkisinde yenilikçi bir yaklaşım için ne tür bir teorik çerçeveye ihtiyaç vardır, mimari tasarımın bu teori içerisinde rolü ve potansiyeli neler olabilir, kentleşmenin güncel dinamikleri, kent-mimarlık ilişkisinde kent morfolojisinin politik-biçimsel karakterlerini belirginleştirmek için hangi ölçütleri sağlayabilir, dönüşüm süreçleri, tasarım stratejileri aracılığıyla işletilebilirse kentsel morfoloji yenilikçi mimari ve politik kazanımlar elde edebilir mi" gibi sorularına yanıtlar arayan sunumu gerçekleştirmiştir. Gaziantep Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Fırat Çabalar "Kahramanmaraş ve Gaziantep illerindeki Zeminlerin Geoteknik Özelliklerine Genel bir Bakış" başlıklı sunumunda 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi özelinde Gaziantep ve Kahramanmaraş il sınırları içinde yapılan zemin etütleri hakkında bilgiler vererek gelecek afet senaryoları kapsamında önerilerini sunmuştur.

Sonuç olarak;

Yeniden Gelişen Kahramanmaraş Konferansı, deprem sonrası çabaların farklı özel konulardaki vakalarını daha da ileri götürmek hedefiyle planlanarak gerçekleştirilmiştir. Süreç odaklı bir bakış açısıyla, tamamlanan/devam eden çalışmalar ve gelecekteki yaklaşımlar hakkında farklı görüşleri ortaya konduğu konferansta gerçekleştirilen oturumlar, çeşitli katılımcıların hem disiplinlerarası hem de ölçeklerarası bağlamda önemli ölçüde kapsayıcı ve nitelikli içeriklerin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Oturumlarda hazırlanan tartışma alanları bu buluşmadan hareketle türeyebilecek pek çok ardıl çalışma için ortam hazırlamış ve Kahramanmaraş'ın yeniden gelişimi sürecinde gerekli olacak işbirliklerinin oluşmasını sağlamıştır. Bu işbirlikleri, geleceğe dönük olarak yapılacak her türlü faaliyetin altyapısını güçlü bir biçimde oluşturacak ve uzun soluklu bir üretim ortamının oluşmasına katkıda bulunacaktır. Bu fırsatların yaratılmasında emeği geçen Mimarlar Odası Kahramanmaraş Şubesi Yönetimi ve ekibine, Mimarlar Odası Kayseri Şubesi Yönetimi ve ekibine, Abdullah Gül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi öğretim üyeleri ve öğrencilerine, Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve öğrencilerine, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi öğretim üyeleri ve öğrencilerine ve etkinliğin gerçekleşmesini sağlayan tüm sponsorlarımıza sonsuz teşekkürlerimizi iletiriz.

